

Før du begynner – planlegging, organisering og praktiske tips

Det kan være krevende å veilede elever som jobber etter utforskende arbeidsmetoder. Nysgjerrigpermetodens seks trinn gjør det lettere å strukturere arbeidet og holde tråden gjennom et prosjekt.

Før du starter et Nysgjerrigper-prosjekt, kan det være lurt å lese gjennom alle trinnene i Nysgjerrigpermetoden. Deretter kan du gå tilbake og lese hvert punkt grundigere når dere kommer dit i prosjektet.

På denne siden har vi samlet tips til hva det er lurt å tenke på før du starter:

[1. Forbered elevene dine](#)

[2. Bestem deg for om dere skal jobbe med én eller flere problemstillinger](#)

[3. Hva skal sluttproduktet være?](#)

[4. Tidsbruk, fag og kompetansemål](#)

[5. Din rolle som lærer og veileder](#)

[6. Rekkefølgen på trinnene i metoden](#)

Forbered elevene dine

Hva er forskning, og hva gjør egentlig en forsker? Elevene har ganske sikkert ulike oppfatninger av dette. Bruk litt tid til å sette dere inn i hva forskning er før dere starter på eget prosjekt. Dere kan for eksempel:

- lese noen [forskningsrapporter fra Nysgjerrigper-konkurransen](#).
- se [filmene om Nysgjerrigpermetoden](#) på elevsiden.
- trene på Nysgjerrigpermetoden ved å gjøre en [forskersprint](#).
- gjøre [eksperimenter](#) som setter i gang undring.

Vi har også laget en [oppstartspresentasjon \(PDF\)](#) du kan bruke i klassen din. Denne passer nok aller best på mellomtrinnet.

Bestem deg - skal dere velge én problemstilling eller flere?

Før dere starter, må du som lærer bestemme deg for hvordan du skal organisere arbeidet. Skal elevene velge flere problemstillinger, eller skal klassen velge en felles? Skal elevene jobbe sammen i mindre grupper, eller skal alle jobbe sammen?

Det finnes ingen fasitsvar, men ulike organiseringsmåter har sine fordeler og utfordringer.

Dersom du og klassen ikke har brukt Nysgjerrigpermetoden før, anbefaler vi at dere begynner med en felles problemstilling. Det gir deg mer kontroll og større oversikt over prosessen. I tillegg gir det en følelse av fellesskap, og er positivt for klassemiljøet.

En felles problemstilling

Det er flere måter en klasse kan jobbe med en felles problemstilling på. Dere kan jobbe i plenum hele veien, men det vanligste er å la ulike grupper få ansvar for hver sine deler av prosjektet. Gruppene kan for eksempel følge opp hver sin hypotese, få ansvar for hver sine undersøkelser og forsøk eller få roller som kameragruppe, intervjugruppe, rapportskrivingsgruppe, illustrasjonsgruppe og så videre.

Underveis har dere felles møter der dere oppdaterer hverandre på hva som er gjort, og blir enige om veien videre. Da jobber dere mot et felles mål – å finne svar på problemstillingen – og alle får oppgaver som er viktige for helheten.

Tips! La elevene søke på ulike roller i prosjektet.

Flere parallelle problemstillinger

Fordelen med å la elevene forske i grupper med hver sin problemstilling er at flere får forsket på sitt eget spørsmål. Det gir dem også større eierskap til prosjektet siden hver gruppe får ansvar for hele prosessen, ikke bare deler av den. Det gjør dem ofte mer engasjerte og aktive.

Når klassen jobber med flere parallelle problemstillinger, bør både problemstillingene og hypotesene være enklere. Det er mer krevende for læreren å følge opp flere prosjekter samtidig, og elevene må ta et større ansvar selv for å drive prosjektet. Denne måten å jobbe på passer best for eldre elever, og for lærere og elever som har erfaring med metoden.

[Les mer om problemstillinger.](#)

Hva skal sluttproduktet være?

Det finnes flere måter å jobbe etter Nysgjerrigpermetoden på, og et prosjekt kan gjøres stort eller lite. Tenk gjennom du vil ha ut av dette arbeidet, og hva sluttproduktet skal være.

Skal dere skrive forskningsrapport?

Det finnes gode prosjekter som har blitt gjennomført intensivt på noen få timer. Prosjektet [Hvorfor plukker ikke folk om hundebæsjen?](#) er et eksempel på det. Prosjektarbeidet kan også strekke seg over uker eller måneder, med kortere og nå og da. [Les mer om forskningsrapporten.](#)

Skal sluttproduktet heller være en forskermesse eller en forskeruke på skolen?

Da kan dere gjerne jobbe gruppevis med mindre prosjekter, lage forskningsplakater og presentere i grupper.

Tidsbruk, fag og kompetansemål

Å planlegge tidsbruken for et Nysgjerrigper-prosjekt i detalj er ikke så lett. Forskningsarbeidet inneholder gjerne prosesser som krever at man arbeider i økter. Man vet ikke på forhånd nøyaktig når man får svar på en e-post, når en fagperson er tilgjengelig for intervju, eller når værforholdene er ideelle for det forsøket man velger å gjøre.

Skal prosjektet strekke seg over mer enn noen dager, er det lurt å integrere prosjektarbeidet i flere fag der det er naturlig. Bruk enkelttimer eller deler av en time - dere kan for eksempel telle opp resultater og lage søylediagram til prosjektet dere skal ha matematikk, eller illustrere rapporten eller plakaten når dere har kunst og håndverk. Tenk kompetansene og grunnleggende ferdigheter og benytt anledninger som oppstår underveis til å jobbe med disse.

Sjekk om dere kan bytte om på timeplanen enkelte dager og rydde tid i hektiske perioder i prosjektet – da er også motivasjonen høyest.

Din rolle som lærer

Elevenes egen nysgjerrighet skal være drivkraften i et Nysgjerrigper-prosjekt. Lærerens rolle er å være veileder. Hvor mye du skal styre arbeidet, avhenger av elevenes alder, hvor godt gruppen fungerer sammen, og hvilken erfaring eleven har med metoden. Våg å velge en problemstilling du ikke vet svaret på selv. Da er du ofte en bedre veileder!

Tips til hvordan du kan styre arbeidet

- La elevenes ideer komme fram, men samle trådene innimellom
- Marker tydelig overgangen mellom de forskjellige fasene i prosjektet.
- Oppmuntre elevene til å reflektere over arbeidet de holder på med: Hva har vi funnet ut til nå? Hva er neste skritt?
- Still spørsmål som kan hjelpe elevene videre.

- Ha et våkent blikk for hva elevene trenger av kompetanse og ferdigheter underveis, og trekk inn kompetansemål fra ulike fag når behovet melder seg.

Rekkefølgen på trinnene i metoden

De seks trinnene i Nysgjerrigpermetoden er satt opp kronologisk, men det er ikke sikkert dere gjør trinnene i kronologisk rekkefølge gjennom hele prosjektet. Trinn 1 kommer alltid først og trinn 6 alltid sist, men trinn 2–5 kan dere kanskje gjenta eller hoppe litt fram og tilbake mellom i løpet av prosjektet.

Underveis kan det hende at dere følger andre spor enn dere planla i utgangspunktet. Da må dere kanskje gå helt tilbake til trinn 1 og forandre problemstillingen. Det samme kan skje dersom dere kommer over interessante funn som forandrer prosjektets karakter. Det er absolutt lov – det er jo sånn ekte forskere jobber også!

Av Trude Hauge | Publisert 28. jan. 2020 | Oppdatert 10. des. 2021

Last ned | Del

Meldinger ved utskriftstidspunkt 3. april 2025, kl. 19.47 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.